OSTRAVSKÁ UNIVERZITA
PEDAGOGICKÁ FAKULTA

DiDAi9!

Lektura jako impuls do twórczego działania ucznia. Analiza opowiadań uczniów klas drugich szkoły podstawowej

Reading as a stimulus for students' creative activity: An analysis of stories by second-grade primary school students.

Joanna Miecznik-Warda, PhD

Institute of Pedagogy, Humanitas University in Sosnowiec, Poland

Cel i problem badawczy

GŁÓWNE PYTANIE BADAWCZE

W jaki sposób uczniowie twórczo interpretują i przekształcają motywy literackie w swoich opowiadaniach?

1	2	3	4	5
Interpretacja	Personalizacja	Przekształcenie	Narracja	Emocjonalność

***Teza**: aktywność inspirowana literaturą umożliwia samodzielne konstruowanie narracji, przekształcanie motywów i ujawnianie indywidualnych sposobów interpretacji.*

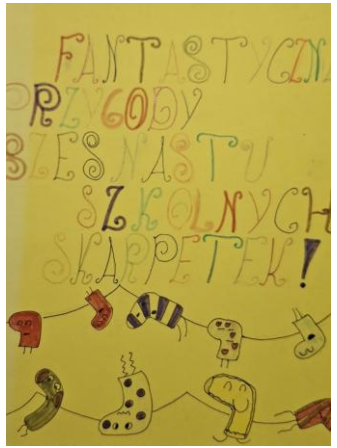
OSTRAVSKÁ UNIVERZITA
PEDAGOGICKÁ FAKULTA

DiDAi9!

Uczestnicy i przebieg badania

36	36	9 lat	2
uczniów	opowiadań	wiek	klasy drugie

16 dziewczynek • 20 chłopców • jedna szkoła w województwie śląskim

1	2	3	4
Samodzielna lektura	**Praca z tekstem**	**Zadanie twórcze**	**Klasowa książka**
książka w domu	omawianie treści i wydarzeń	własna historia ze skarpetką	korekta + przepisanie + ilustracje

OSTRAVSKÁ UNIVERZITA
PEDAGOGICKÁ FAKULTA

DiDAi9!

Metoda i autorski klucz kodowania

METODA

Badanie jakościowe + elementy ilościowej analizy treści

Jednostka analizy:
każdy z 36 tekstów, traktowany jako całość.

Kodowanie: autorka jako jedyny koder.
Brak drugiego kodera i triangulacji.

OSTRAVSKÁ UNIVERZITA
PEDAGOGICKÁ FAKULTA

DiDAi9!

Ramy teoretyczne — dziecko jako aktywny odbiorca

1

AKTYWNY ODBIÓR

dziecko współtworzy znaczenia, wykorzystując doświadczenia, emocje i wyobraźnię

2

PRZEŻYCIE ESTETYCZNE

literatura uruchamia refleksję, empatię i osobiste przeżywanie tekstu

3

KONSTRUKTYWIZM

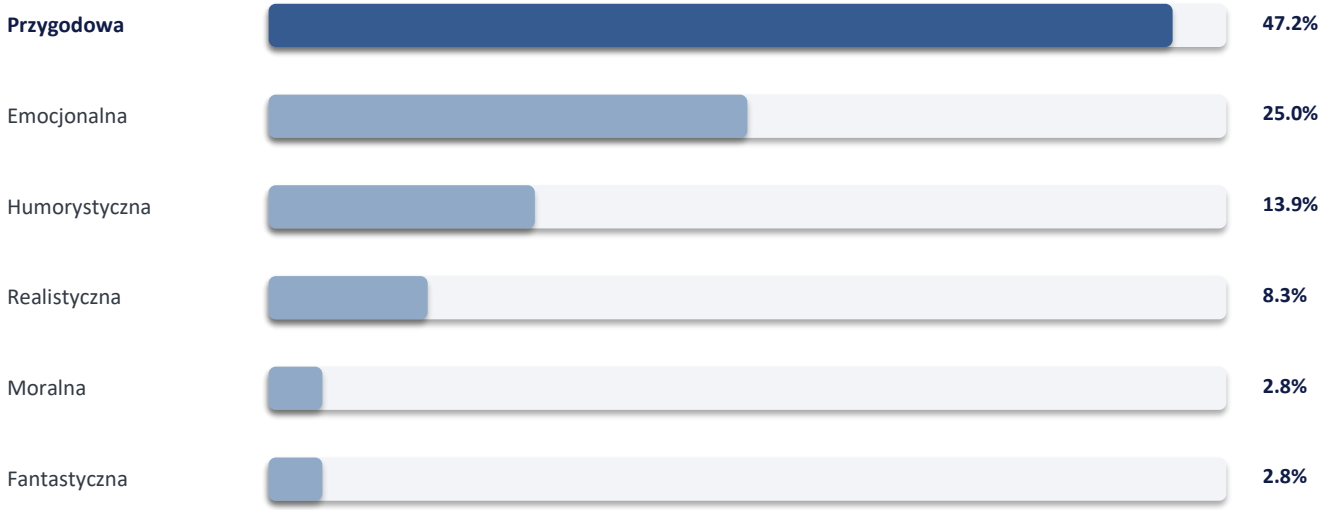
uczeń konstruuje wiedzę przez aktywność, doświadczenie i interpretację

Dziecko = aktywny interpretator + twórca własnej narracji

OSTRAVSKÁ UNIVERZITA
PEDAGOGICKÁ FAKULTA

DiDAi9!

Wyniki: sposoby interpretacji lektury

47,2%

interpretacja przygodowa

Dominacja akcji, podróży, wydarzeń i pokonywania trudności.

OSTRAVSKÁ UNIVERZITA
PEDAGOGICKÁ FAKULTA

DiDAi9!

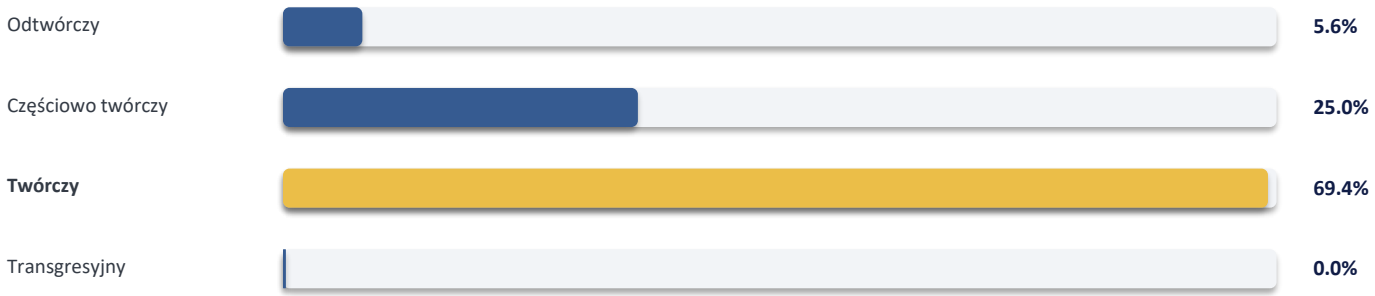
Wyniki: twórczość, narracja i personalizacja

69,4%
narracji twórczych

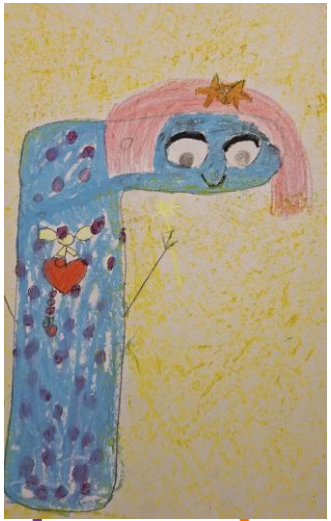
52,7%
narracji złożonych

75,0%
bez personalizacji

PRZEKSZTAŁCENIE TEKSTU

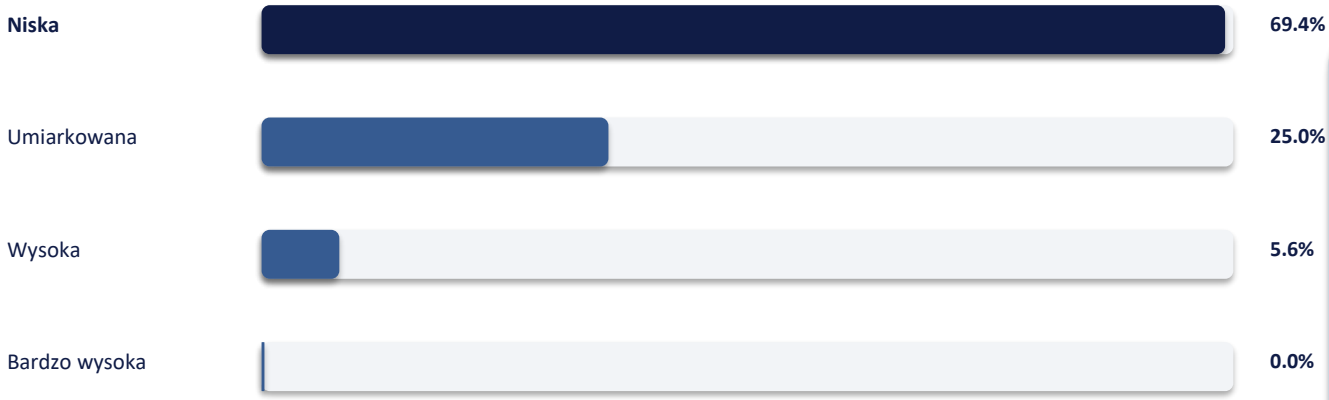
Twórczość pozostawała osadzona w świecie przedstawionym lektury — nie odnotowano narracji transgresyjnych.

OSTRAVSKÁ UNIVERZITA
PEDAGOGICKÁ FAKULTA

DiDAi9!

Wyniki: emocjonalność wypowiedzi

CO TO OZNACZA?

Uczniowie częściej opisywali działania i przebieg wydarzeń niż pogłębione stany emocjonalne bohaterów.

Emocje pojawiały się głównie w dialogach i reakcjach na konflikt lub zagrożenie.

Dyskusja i ograniczenia badania

CO POKAZUJĄ WYNIKI?

1. Twórczy odbiór miał przede wszystkim charakter fabularny.
2. Wysokiemu poziomowi twórczego przekształcenia towarzyszyła częsta narracja złożona.
3. Twórczość fabularna nie oznaczała automatycznie personalizacji ani emocjonalnego pogłębienia.

OGRANICZENIA

- 36 tekstów z jednej placówki — brak możliwości szerokiego uogólniania.
- Jakościowy, interpretacyjny charakter analizy.
- Jeden koder; brak niezależnego kodowania i triangulacji.
- Podwójna rola nauczyciela i badacza.

Wyników nie należy traktować jako dowodu przyczynowego rozwoju twórczości.

OSTRAVSKÁ UNIVERZITA
PEDAGOGICKÁ FAKULTA

DiDAi9!

Wnioski i znaczenie dydaktyczne

1

INTERPRETACJA

Co dziecko rozumie?

2

TWÓRCZOŚĆ

Co dziecko zmienia?

3

PERSONALIZACJA

Z czym łączy tekst?

4

EMOCJE

Co przeżywa i jak to wyraża?

Kluczowy wniosek

Twórcze rozwijanie fabuły ≠ automatyczna personalizacja i ekspresja emocjonalna.

Dziękuję za uwagę

